

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGW-6.054.10.2025
Warszawa, 09 lipca 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 10076 Posła na Sejm RP, Pana Dominika Jaśkowca w sprawie działań mających ograniczać negatywne skutki podnoszenia się wód gruntowych na obszarze powiatu olkuskiego w związku z zamknięciem Kopalni „Olkusz-Pomorzany”, poniżej przekazuję odpowiedź na pytania zawarte w interpelacji sformułowaną na podstawie informacji uzyskanych od Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie .

W odpowiedzi na pytanie dotyczące podjętych w latach 2024-2025 działań mających przeciwdziałać i ograniczać negatywnym skutkom podnoszenia się wód gruntowych na obszarze powiatu olkuskiego w związku z zamknięciem Kopalni „Olkusz-Pomorzany” należącej do Spółki Akcyjnej Zakładów Górniczo-Hutnicze „Bolesław”, uprzejmie informuję, co następuje.

Zmiany stosunków wodnych i związane z tym podtopienia na terenie powiatu olkuskiego, są pochodną działalności górniczej prowadzonej na złożu cynku i ołowiu „Olkusz-Pomorzany”, likwidacji tej kopalni i zatopienia wyrobisk zakładu górniczego.

Sposób przeciwdziałania zmianom stosunków wodnych na powierzchni po zatopieniu wyrobisk zakładu górniczego i podniesieniu poziomu wód gruntowych, z uwzględnieniem metod i środków zapobiegających powstawaniu zalewisk i podtopień terenów powierzchni, został przedstawiony w „Planie ruchu likwidowanego podziemnego zakładu górniczego Kopalni „Olkusz-Pomorzany” na lata 2021-2025”, zatwierdzonym decyzją Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie z dnia 23 grudnia 2020 r., znak: KRA.920.13.2020.MM. Każda kopalnia musi posiadać plan ruchu zakładu górniczego, a w przypadku likwidacji zakładu plan ruchu likwidowanego zakładu. Podstawą prawną obowiązku sporządzenia i zatwierdzenia planu ruchu likwidowanego zakładu górniczego jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290.), dalej jako: Prawo geologiczne i górnicze.

Należy zaznaczyć, że mechanizmy prawne dotyczące obowiązków przedsiębiorcy górniczego w przypadku likwidacji zakładu górniczego oraz odpowiedzialność za szkody zostały określone w przepisach Prawa geologicznego i górniczego. Dział VIII przedmiotowej ustawy określa kwestie odpowiedzialności za szkody spowodowane ruchem zakładu górniczego. Zgodnie z art. 146 ust. 1 ww. ustawy odpowiedzialność za szkodę ponosi przedsiębiorca prowadzący ruch zakładu górniczego, wskutek którego wystąpiła szkoda.

Obowiązujący stan prawny, w tym przepisy Prawa geologicznego i górnictwa oraz ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, z późn. zm.), nie wskazują Ministerstwa Infrastruktury i Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie jako podmiotów uczestniczących w procesie likwidacji zakładu górnictwa. Kopalnia „Olkusz-Pomorzany” jest likwidowana na podstawie Prawa geologicznego i górnictwa, która nadaje uprawnienia w tym zakresie urzędom górnictwa. Zgodnie z ww. ustawą plan ruchu likwidowanego zakładu górnictwa jest sporządzany przez przedsiębiorcę i przedkładany do zatwierdzenia właściwemu organowi nadzoru górnictwa. W związku z powyższym Ministerstwo Infrastruktury i Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie nie miało wpływu na przebieg procesu likwidacji oraz nie uczestniczyło w zatwierdzaniu planu ruchu likwidowanego zakładu górnictwa.

Z informacji uzyskanych od Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, dalej jako: PGW Wody Polskie, wynika, że PGW Wody Polskie podjęło między innymi wskazane niżej działania mające na celu przeciwdziałanie oraz ograniczenie negatywnych skutków podnoszenia się wód gruntowych na obszarze powiatu olkuskiego w związku z zamknięciem Kopalni „Olkusz-Pomorzany”.

- W związku z likwidacją Kopalni „Olkusz-Pomorzany”, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach PGW Wody Polskie, pismem z dnia 20 stycznia 2022 r. skierował zapytanie do Zakładów Górniczo-Hutniczych „Bolesław” S.A., dalej jako: ZGH „Bolesław” S.A., o podejmowane działania dotyczące nadzoru nad skutkami zaprzestania odwadniania kopalni, w tym o działania mające na celu ochronę mieszkańców w zakresie minimalizacji ryzyka możliwych do wystąpienia podtopień (także działania we współpracy z innymi jednostkami). W odpowiedzi udzielonej 11 marca 2022 r. ZGH „Bolesław” S.A. wskazały, że każdy przypadek wystąpienia podtopienia powinien być rozpatrywany indywidualnie i dla każdego będzie wybrany właściwy sposób ochrony i niwelacji ewentualnych szkód. Wybór metody i sposobu zapobiegania powstawaniu podtopień będzie zależał od wielu czynników, w tym m.in. od: lokalizacji podtopienia terenu, budowy geologicznej i warunków ukształtowania terenu, istniejącej infrastruktury oraz przebiegu sieci hydrograficznej. Jednocześnie założony monitoring środowiska wodnego przez ZGH „Bolesław” S.A. pozwoli na podejmowanie działań wyprzedzających i dostosowanych do zmieniających się stosunków wodnych, w celu ochrony mieszkańców i ich posesji oraz minimalizacji ryzyka wystąpienia podtopień związanych z naturalnym, długotrwałym odtwarzaniem się poziomu zwierciadła wód podziemnych. Wszelkie działania w tym zakresie będą poprzedzone stosownymi konsultacjami i ustaleniami z właściwymi jednostkami samorządu terytorialnego i PGW Wody Polskie.
- PGW Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach zainicjował oraz uczestniczył w spotkaniach dotyczących przyszłości ZGH „Bolesław” S.A. i lokalnych rzek. Ponadto pracownicy PGW Wody Polskie pozostają w kontakcie z przedstawicielami przedmiotowego zakładu oraz z innymi instytucjami mającymi wiążące znaczenie dla procesu wygaszenia działalności górniczej ZGH „Bolesław” S.A., w tym z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Krakowie. Ponadto PGW Wody Polskie od dnia pozyskania informacji o planowanym wyłączeniu kopalni z eksploatacji pozostaje w kontakcie z Zarządem kopalni ZGH „Bolesław” S.A.

- PGW Wody Polskie realizuje swoje obowiązki w zakresie gospodarowania wodami, w tym poprzez wydawanie decyzji pozwoleń wodnoprawnych. PGW Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach wydawał pozwolenia wodnoprawne w zakresie odwadniania zakładu górniczego i ich odprowadzania do wód powierzchniowych. Decyzjami Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach PGW Wody Polskie, ZGH „Bolesław” S.A. w styczniu 2021 r. uzyskały pozwolenia wodnoprawne w szczególności na usługi wodne, polegające na wprowadzaniu do wód rzeki Baby oraz do Kanału Dąbrówka, łączącego się z rzeką Białą, ścieków przemysłowych stanowiących wody pochodzące z odwadniania wyrobisk Kopalni rud cynku i ołowiu „Olkusz-Pomorzany”. Przedmiotowe decyzje administracyjne umożliwiają i dają prawo do korzystania z wód, a z ich treści nie wynikają przeciwwskazania do odprowadzania ścieków przemysłowych z zakładu do koryt rzek.
- Przedstawiciele PGW Wody Polskie zapoznali się z „Koncepcją budowy zbiorników w zlewni Sztolni Ponikowskiej”, opracowaną na zlecenie ZGH „Bolesław” S.A. PGW Wody Polskie zarówno podczas spotkania w ww. sprawie organizowanego w Bolesławiu, jak i pisemnie, wyraziło swoje obawy oraz zastrzeżenia w związku z istotnymi brakami merytorycznymi opracowania.
- PGW Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach podjął w 2023 r. działania mające na celu wykazanie obecnego stanu ukształtowania powierzchni oraz występowania liniowych i obszarowych (poligonowych) obiektów hydrograficznych w obrębie leja depresji, a także porównanie postępu zmian w zakresie ich występowania, które mogą zachodzić w dalszej perspektywie. W ramach opracowanej dokumentacji wykonano zdjęcia lotnicze, skaning laserowy, ortofotomapy, chmurę punktów ALS LiDAR oraz numeryczny model pokrycia terenu.
- Przedstawiciele Zarządu Zlewni w Katowicach oraz Nadzoru Wodnego w Olkuszu PGW Wody Polskie 2 stycznia 2025 r. wzięli udział w posiedzeniu Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w sprawie podtopienia terenu cmentarza w Bukownie, podczas którego Burmistrz Miasta Bukowno przedstawił specyfikę problemu na podstawie *Charakterystyki warunków hydrogeologicznych w rejonie cmentarza komunalnego w Bukownie działka nr 1573/5 w miejscowości Bukowno powiat olkuski województwo małopolskie*, opracowanej przez Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy w grudniu 2024 r.
- Zarząd Zlewni PGW Wody Polskie w Katowicach, w ramach przyznaných środków finansowych, prowadzi na obszarze powiatu olkuskiego prace utrzymaniowe.
- PGW Wody Polskie pozytywnie zaopiniowało działania ochronne obejmujące przenoszenie zagrożonych ryb i płazów w ramach ochrony ex-situ, a także podejmowane próby udzielenia pomocy ssakom (bobrom) przez pracowników naukowych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w ramach nadzoru przyrodniczego prowadzonego przez ZGH „Bolesław” S.A., w związku z zakończeniem odwadniania zakładu górniczego Kopalni „Olkusz-Pomorzany”.
- Pracownicy Nadzoru Wodnego PGW Wody Polskie w Olkuszu uczestniczyli w spotkaniach z wędkarzami w Bolesławiu i Sławkowie, udzielając merytorycznego wsparcia w zakresie ochrony wód w stawach.

- Pracownicy Nadzoru Wodnego PGW Wody Polskie w Olkuszu brali udział w spotkaniach organizowanych w Starostwie Powiatowym w Olkuszu w sprawie zagrożeń związanych ze szkodami górniczymi. W spotkaniach uczestniczyli również przedstawiciele PGL Lasy Państwowe, Państwowego Instytutu Geologicznego, gmin Powiatu Olkuskiego oraz ZGH „Bolesław” S.A.

Jak wynika z informacji pozyskanych od PGW Wody Polskie, pomimo ograniczonych możliwości wpływania na decyzje zakładu górniczego ZGH „Bolesław” S.A., pracownicy PGW Wody Polskie nie pozostają bierni wobec wydarzeń i podejmują w szczególności następujące działania:

- prowadzą nadzór w terenie,
- uczestniczą w spotkaniach z Dyrekcją ZGH „Bolesław” S.A. oraz przedstawicielami instytucji i społeczności lokalnej,
- formułują i przedstawiają ogólne wytyczne skierowane do zakładu górniczego,
- podejmują miejscowe działania na ciekach powiatu, mające na celu likwidację zagrożeń i usprawnienie przepływu.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące projektu specustawy zawierającej rozwiązania prawne umożliwiające skuteczne przeciwdziałanie skutkom nieprzemysłanego procesu zamykania Kopalni „Olkuś-Pomorzan”, uprzejmie informuję, co następuje.

Powyższy postulat dotyczący proponowanych kierunków zmian wydaje się zasadny. Należy jednak zaznaczyć, że podjęcie prac legislacyjnych nad takim projektem specustawy, odnoszącym się do problematyki szkód górniczych, leży w kompetencji Ministra Przemysłu. Jednocześnie należy pamiętać, że zmiany te powinny prowadzić do zobowiązania podmiotów korzystających ze środowiska do dokonywania należytych analiz i ocen w zakresie gospodarowania wodami i ich ochrony.

Pragnę również zapewnić, iż Ministerstwo Infrastruktury pozostaje otwarte na współpracę w celu wypracowania korzystnych i skutecznych rozwiązań. Sytuacja związana z odtwarzaniem się zwierciadła wód podziemnych oraz odbudową cieków wodnych i ich wpływem na tereny zamieszkałe jest zagadnieniem złożonym oraz wymagającym współpracy wielu stron.

Z poważaniem,

Dokument podpisany elektronicznie przez:
z upoważnienia Ministra Infrastruktury
Piotr Malepszak
Podsekretarz Stanu